

‘Wij willen de veehouderij

Reportage

[Durkje Hietkamp]

Eiwit is duur. Daarom brengt Speerstra Feed Ingredients een nieuw product onder de aandacht die eiwitverspilling in de pens tegengaat. Topmelk ProtiSpar kan een deel soja of raap vervangen. “Diervoederproducenten kunnen hiermee veehouders besparingsmogelijkheden bieden”, aldus Jan Speerstra.

Jan Speerstra richt zich op het vermarkten van hoogwaardige diervoederingredienten.

Nederlandse melkveehouders voeren veelal krachtvoer bij om de hoogproductieve koeien te voorzien van voldoende energie en eiwit. Maar voereiwit is duur. “Met Topmelk ProtiSpar kunnen boeren hierop fors besparen”, zegt Jan Speerstra van Speerstra Feed Ingredients.

Fytogeen

Topmelk ProtiSpar is een fytogeen product dat is ontwikkeld in Frankrijk en door Deutsche Vilomix Tierernährung in Duitsland wordt geproduceerd. De combinatie van etherische oliën in Topmelk ProtiSpar zorgt ervoor dat de eiwitafbrekende bacteriën in de pens worden geremd. Hierdoor wordt een deel van het aanwezige voereiwit in de pens bestendiger. “Er komt zo meer eiwit beschikbaar voor de dunne darm. Gevolg is dat je minder eiwit hoeft te voeren”, vertelt Speerstra. Het ontlast de koe en ondersteunt de gezondheid. Bovendien vermindert de ammoniak-

emissie, wat het milieu ten goede komt. Speerstra laat weten dat het door Duitse boeren al veelvuldig wordt ingezet. Daar is het product al anderhalf jaar op de markt. Speerstra wil het product nu ook uitrollen in de Benelux. “We hebben Topmelk ProtiSpar medio vorig jaar op de Nederlandse markt geïntroduceerd. Diervoederproducenten kunnen veehouders hiermee de mogelijkheid bieden om te besparen op duur voereiwit. Gemiddeld winnen zij met Topmelk ProtiSpar 18 cent per koe per dag.” Het product is verkrijgbaar als pure variant voor in mengvoer en mineralenmengsels. Hiervan is 20 gram per dier per dag nodig en bedragen de kosten 0,06 euro per dier per dag. Voor rechtstreekse toepassing wordt het product opgemengd met tarwegries en kan het via de voermengwagen of als topdressing worden verstrekt. Hiervan is de dosering 100 gram per dier per dag en kost het 0,13 euro per dier per dag.

Onderzoek

Voor een gemiddeld rantsoen geldt dat 20 gram Topmelk ProtiSpar – via mengvoer of mineralenmengsel – 500 gram soja of 700 gram raap per dier per dag kan vervangen, zonder de productieresultaten negatief te beïnvloeden. Dat is vastgesteld in Duits onderzoek. Om te onderzoeken hoeveel geld Topmelk ProtiSpar Nederlandse melkveehouders kan opleveren, hebben twee studenten van de CAH Dronten een voederproef uitgevoerd op tien bedrijven bij 1145 koeien in de regio Staphorst. Hierbij is gekeken naar mogelijke invloeden op de prestaties (melkproductie en -samenstelling) aan de hand van de gegevens van de melkleveranties. Het praktijkonderzoek, dat liep van november tot januari, leverde een saldoverbetering op van gemiddeld 50 cent per koe per dag. Dit is berekend op basis van een stijging van de melkvetproductie met 0,05 kg, een gestegen eiwitproductie van 0,03 kg, een toegenomen melkproductie van 1,2 liter en een besparing van 0,15 cent op de voerkosten. Het ureumgehalte in de melk zakte in de proef met gemiddeld 1 punt.

Ervaring

Het melkveebedrijf van de familie Knol in Vinkenbuurt is één van de tien bedrijven waarop het onderzoek is uitge-

Melkveehouder Fransiska Knol voert de veestapel sinds november Topmelk ProtiSpar.

Met Topmelk ProtiSpar bespaart de familie Knol op bestendig soja.

van dienst zijn'

voerd. Hier leverde Topmelk ProtiSpar een saldoverbetering van 45 cent op. Ook op dit bedrijf werd een lichte stijging van de melkproductie en gehalten in de melk waargenomen. "Soja is buitengewoon duur. Boeren zijn huiverig om minder eiwit te voeren, omdat ze bang zijn dat het ten koste gaat van de productie. Ik had er wel vertrouwen in", vertelt Fransiska Knol. "Volgens de studenten zou 100 gram Topmelk ProtiSpar verstrekt via de voermengwagen een halve kilogram soja kunnen vervangen. Maar de koeien zakten direct in melkproductie. Dat kwam omdat wij bestendig soja voeren. Daarvan komt minder in de pens vrij. Daarom hebben wij weer iets meer soja aan het rantsoen toegevoegd. We kunnen maximaal 400 gram bestendig soja besparen zonder dat het ten koste gaat van de productie."

Rantsoen

De zwartbonte veestapel van de familie Knol staat jaarrond op stal. Met een vast rantsoen houden ze de melkproductie op peil. Op dit moment worden er 180 koeien gemolken die een gemiddelde productie laten zien van zo'n 9500 liter met 4,28 procent vet en 3,45 procent eiwit. Het melkveerantsoen is samengesteld uit kuil, mais, bestendig soja en tarwegistconcentraat. Daarnaast krijgen de koeien sinds november 100 gram Topmelk ProtiSpar – dat is opgemengd met tarwegries – per dier per dag dat via de mengvoerwagen wordt verstrekt.

Twijfels

De kosten van Topmelk ProtiSpar bedragen 1,30 euro per kg. "Bestendig soja kost ruim vijftig euro per 100 kilo. Aan de hand van de rekening die wij laatst ontvingen, hebben we berekend dat we met Topmelk ProtiSpar zo'n 7200 euro per jaar besparen. Bovendien zijn de koeien consistent op de mest." Volgens Speerstra is dat te verklaren doordat er geen overdaad aan eiwit wordt afgebroken. "Er ontstaat een stabielere pensfermentatie", legt hij uit. Knol laat weten dat ze Topmelk ProtiSpar een poosje uit het rantsoen hebben gelaten. "Maar toen liep het niet. We zagen tussen de koeien direct verschil in mestconsistentie. Toen we het weer in het rantsoen invoerden, verbeterde dit direct." Voor de melkveehouder bestaan er geen twijfels meer. "Ook mijn oom is overtuigd. Het levert hem eveneens een mooie besparing op." Voorwaarde is wel dat het melkureumgehalte minimaal 20 is. "Is dit lager, dan heeft Topmelk ProtiSpar minder effect. Er moet een overschot aan onbestendig eiwit zijn", vertelt Knol, die op een gemiddeld ureum van 23-25 zit.

BEX

Naast de directe besparing op eiwit, biedt Topmelk ProtiSpar extra kansen voor veehouders die deelnemen aan BEX (bedrijfs-specifieke excretie). "BEX-deelnemers halen hiermee voordeel omdat er minder eiwit – stikstof en fosfaat – op het bedrijf wordt aangevoerd. Ze hoeven namelijk

minder soja of raap aan te kopen. Omdat de productie en afvoer van stikstof en fosfaat wel gelijk blijft, ontstaat er meer plaatsingsruimte voor drijfmest. Dit betekent besparing op mestafzetkosten. Bovendien kan Topmelk ProtiSpar nog eens extra voordeel bieden, doordat er meer stikstof op het bedrijf blijft bij minder mestafzet. Deze extra stikstof hoeft niet te worden aangekocht in de vorm van kunstmest", legt Speerstra uit.

Kritisch

Klanten zijn bij Speerstra Feed Ingredients verzekerd van een snelle levering. De meeste producten zijn direct uit voorraad leverbaar vanuit de opslagfaciliteiten in Wergea, Nijkerkerveen, Kloosterzande en Harderwijk. "De service moet goed zijn", vindt Speerstra. "De meeste producten die voor drie uur zijn besteld, kunnen de volgende dag al worden geleverd." Het transport wordt uitbesteed aan onder meer Veenstra transport. "Twee vrachtwagens zijn inmiddels uitgerust met onze eigen zeilen", vertelt Speerstra. Zijn doel is werken aan verdere professionalisering. "De markt wordt transparanter, onder andere door internet. Dit maakt de klanten steeds kritischer. Ons doel voor de komende jaren is vooral optimaliseren en professionaliseren van het bedrijf om aan de steeds hogere eisen te voldoen." En dat kan volgens hem alleen met een gemotiveerd team dat zich betrokken en verantwoordelijk voelt. "Onze mensen zijn ons kapitaal." ■